

עבודת השם

פרשת "וירא"

שרת אותם בעת שהיו תחת צל קורתו". ענה לעמתו רבי צדוק: "וכי צריך אתה להביא ראיה מאברהם אבינו, שעמד על אורחיו לשמשם? והלא הקדוש ברוך הוא, מלך מלכי המלכים, שאנו אורחים בעולמו, משרת אותנו בכל עת ובכל שעה: מוריד לנו מטר, מביא טללים ומזמן לכל אדם ואדם שלחן ערוך בכל ימי חייו..." (ע"פ מסכת קדושין ל"ב ב' לוקט ממעשיהם של צדיקים)

"והוא ישב פתח-האהל, פתח היום". (וירא יח.) הוציא הקב"ה חמה מנתיקה שלא להטריחו באורחים ולפי שראהו מצטער שלא באו אורחים, הביא עליו מלאכים בדמות אנשים (רש"י). הכנסת אורחים מעלתה גדולה עד מאוד, מצווה זו יכולה לקרב רחוקים והשפעתה יכולה להיות לתועלת רבה לאנשים הרחוקים מתורה ומצוות. אין ספק שחסד הנעשה באהבה, בחיבה ובהארת פנים, יכול לחרוש תמונה זו בחייו של יהודי ולהביא אותו לכך שיאמין בבורא עולם. אליהו לאפיאן זצ"ל, שפעם הלך לאסוף כסף עבור ישיבתו והגיע לעיר אחת אשר ראש הקהילה שלה לא היה אדם מופלג בתורה אך מכל מקום היה מפורסם באהבת התורה הבוררת בקרבו. כששאל את ראש הקהל לגבי אותו האיש ענה לו: "כשהייתי בחור באתי להתקבל לישיבת ראדן וכמוכן שבחנו אותי על סוגיות בש"ס ומצאוני שעדיין איני ראוי להתקבל לישיבה. רציתי לחזור לביתי אך נתברר שהרכבת האחרונה כבר עזבה את ראדן. ביקשתי מהבחון ללון ללילה. הוא התייעץ עם ה"חפץ חיים" והלה אמר שיש לו דירה עם עלייה בגג. שכבתי במיטה שהכין לי הח"ח והנה בחצי הלילה נפתחה הדלת והח"ח נכנס לבדוק את האקלים ששרר בחדר. כשהבחין שהאוויר קר, פשט את מעיל הפרווה שלו ועטפני בו. הרגשתי גל חום שהציפני. והנה בחמימות זו אני מרגיש כל יום ומאז נעשיתי אדם אחר. קיבלתי בליבי אהבה עזה לתורה וללומדיה. שקדתי במרץ רב על לימודי כפי יכולתי וזכיתי להיות מאוהביה.

מעשי חסד יש להם השפעה עצומה ואולי זו הדרך הקלה להאיר לאחרים לאחינו התועים את הדרך. מעשה היה ברבי אלעזר בן שמוע שהיה מהלך בחוף הים. ראה מרחוק ספינה שטבעה כולה ולא ניצול ממנה אלא אדם אחד שהיה נתון על קרש אחד של הספינה והגלים היו הולכים ודוחפים אותו ממקום אחד לשני עד שפלטו אותו ליבשה, ערום וחסר כל. והיה מתחבא תחת החול מבושה, שלא יראוהו ערום. באותה שעה עברה שיירא של יהודים שעלו לרגל לירושלים. כשהתקרבו אליו אמר להם: חוסו עלי כי אחיכם אני, ותנו לי כסות לכסות בשרי מן המתנים ולמטה, לפי שבוש

"וירא אליו ה', באלני מברא" (וירא יח.) פעם אחת התאונן איש אחד לפני הרב הקדוש ר' מנחם מנדל מרימינוב ז"ל, כי למרות חפצו לקיים מצות הכנסת אורחים לא יוכל לעשות כן, כי אשתו עינה צרה באורחים, ואם יכניס אורחים לביתו יביא מהומה ומריבה לבית, ויושבת שלום ביתו. אמר לו הרב: הנה רבותינו אמרו "גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה", ויש להבין: וכי לא די היה להגדיל מעלת מצוה זו עד כדי קבלת השכינה ולומר: "גדולה הכנסת אורחים כמו קבלת פני השכינה"? אלא שחז"ל אמרו: "איש ואשה ששלום ביניהם שכינה שרויה ביניהם, (עי' סוטה יז.א), ובכן: אם חז"ל היו משווים הכנסת אורחים לקבלת השכינה לא היה שום אדם מקיים מצות הכנסת אורחים, מאחר שאשה עינה צרה באורחים, ואם יכניס אורחים תעורר האישה מרנים בתוך ביתו ותסתלק השכינה מבניהם, ויצא שכרו בהפסדו, על כן אמרו חז"ל, שהכנסת אורחים גדולה יותר מקבלת פני השכינה, שלא יבטל האדם מצוה זו, אפילו אם בסיבתה תסלק האישה את השכינה על ידי מריבה. (סיפורי חסידים)

רבי אליעזר, רבי יהושע ורבי צדוק הזמנו למשתה שעשה רבן גמליאל לבנו. ישבו הקרואים, ורבן גמליאל עמד עליהם לשמשם. הגיש רבן גמליאל את כוסו לרבי אליעזר, וסרב רבי אליעזר לקבלה-שכן, רבן גמליאל אדם גדול ונכבד היה, ולא ההין רבי אליעזר להשתמש בכוסו. וכשהגיש את הכוס לרבי יהושע-הסכים רבי יהושע לקבלה. שאל רבי אליעזר את רבי יהושע: "האם מן הראוי אנו עושים שאנו יושבים, ורבן גמליאל גדול הדור-עומד עלינו כשמש ומשרתנו?!" השיב רבי יהושע: "כבר מצאנו שאדם גדול שמש את אורחיו. אברהם אבינו, אף שהיה גדול עולם ואבי האומה, עמד על שלושת אורחיו לשמשם. אכן, האורחים מלאכים, אך לאברהם הם נראו כעוברי ארח ערביים, ולמרות זאת

16:28	כניסת השבת
17:27	צאת השבת
16:48	שקיעה
18:00	ר. תם
6:05	הנץ

הפטורה "ואשה אחת מנשי בני הנביאים"

אנכי לילך ערום, שכל בגדי נפלו לי. ענו לו היהודים ואמרו: כן יאבדו כל בני עמך כמו שאבדת. ולא זו בלבד שלא נתנו לו כלום אלא אף קיללוהו. ורבי אלעזר בן שמוע ראה כל זה וניגש לאותו אדם. אמר לו האיש: רואה אני שאתה זקן ונשוא פנים, ואתה יודע ערכם של הבריות. מבקש אני ממך לתת לי בגד לכסות בשרי, שמתבייש אני לילך ערום. מיד פשט ר"א אחד הבגדים שלו והלבישו. ולקחו לביתו ונתן לו לאכול ולשתות ואף נתן לו מאתים זוז וליזוה אותו י"ד פרסה וחלק לו כבוד גדול עד שהביאו למקומו. לימים מת מושל אותה העיר ומינו אותו אדם שניצול מן הים למושל במקומו. וגזר מושל זה על יהודי עירו שהאנשים יומתו והנשים ימכרו לעבדות, מפני שהיהודים קיללו את אומתו ואמרו: כן תאבד אומתך כמו שאבדת. באו כל היהודים לפני ר"א ואמרו לו: עליך לילך ולבקש רחמים עלינו. אמר להם: וכי אין אתם יודעים שמלכות זו אינה מסתפקת בדברים. ולכן תנו לי דורון גדול כדי למוסרו למושל אולי אוכל לפעול משהו. עמדו ומסרו לו ד' מאות דינרים שיביאם אל המושל. משבא לשער אמר לשומר לך ואמור למושל

לדבר עמו. הלך השומר ואמר למושל. אמר לו יכנס. נכנס ר"א לביתו, מיד כשראהו המושל נפל מכיסאו ארצה וקיבלו בגדולה רבה. אמר לו: איזה צער יש לך שטרחת ובאת אלי. ענה לו ר"א: באתי להתחנן על העיר ולבטל הגזרה שגזרת. אמר לו המושל: שמה כתוב בתורתכם שקר. אמר לו ח"ו. אמר לו: וכי לא כתוב בתורתכם לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים (דברים כג). ונאמר בפסוק אחר: לא תתעב אדומי כי אחיך הוא (שם) אם כן למה לא ריחמו עלי כשראו אותי ערום וחסר כל. וכי לא בן אחיכם עשו אנכי. אם כן עליהם למות על שעברו על מות התורה. אמר לו ר"א: אע"פ שהם עשו מה שעשו, אבל אתה צריך לרחם עליהם ולבטל הגזרה הרעה הזאת. אמר לו המושל: ד' מאות הדינרים נתונים לך בשכר מאתים הזוז שנתת לי. ובני אומתך יהיו נתונים לך בשכר המאכל והמשקה שנתת לי והכנסת אותי לתוך ביתך. ובשכר הלבוש שנתת לי, היכנס לבית גנזי ובחר לך משם שבעים לבושים כטוב בעיניך ולך לשלום לאומתך, שנתתי אותם לך במתנה משום כבודך. מן המעשה הזה אנו למדים מה גדול שכרו של המכנים אורחים ואפילו אם האורח הוא נוכרי.. ע"כ.

סיפור בהמשכים
"פסק לא-צפוי" חלק ב.

ציצור: תחושה של אושר מילאה את ליבו של הד"ר דיודי פרידמן כאשר נחת עם אשתו ובנו הקטן יונתן על אדמת הארץ והגשים את משאלתו לעלות לארץ-ישראל. זה היה בחורף תשנ"א (1991). לא חלפו כמה ימים ותושבי הארץ מצאו את עצמם נתונים לאיום הטילים של הרוזן מביגאדא. בעזרת ידיד בא הרופא הצעיר אל דירתו של הרב אורבך, בשכונת שערי חסד. הוא הציג את הרקע לדברים ואת דרישת האב, והמתין לתשובה. **המשך:** כדאי שתעברו לזמן-מה לקהילה יהודית אחרת, כמו לונדון, שם תוכל ללמוד בינתיים, וכאשר יחזור השקט תשובו לארץ-הקודש". בו-במקום התקשר הרב אל ידידו המתגורר בלונדון, וביקש ממנו לסדר מקום מגורים לזוג בקהילתו. הוא מסר לד"ר פלדמן את שמו ופרטיו של האיש ואמר: "סעו לשלום, הכול כבר מסודר". בשובו אל הדודה היה הד"ר פלדמן נבוך. "הרב חושש שהישארותי בישראל תפגע ביחסו של אבי אל הרבנים", אמר, "אבל הלוא אני מכיר את יחסו השלילי של אבי כלפי הרבנים, וממילא זה לא ישנה הרבה". הדודה עודדה אותו ואת אשתו לקבל את פסק ההלכה של הרב. "אם שואלים רב – צריך לקיים את הוראתו", אמרה. היא גם מהירה לעזור להם למצוא מקום בטיסה הקרובה היוצאת ללונדון, ולמחרת בערב כבר עלתה המשפחה הצעירה למטוס. הם נחתו בלונדון ופסעו בין המוני האנשים בבית-הנתיבות הגדול. פתאום שפף הד"ר פלדמן את עיניו כלא מאמין. מולו צעד אביו, שבאותו רגע הבחין גם הוא בהם, והתקדם לעברם בהתרגשות. האב והבן התחבקו בחום, הביטו זה בזה ובעיני שניהם זעקה השאלה: "מה אתה עושה פה?!". האב פתח ראשון והסביר לזוג הצעיר כי היה בטוח שלא ישמעו בקולו, ולכן החליט לבוא לישראל, כדי לעודד אותם לחזור מיד. מכיוון שלא מצא טיסה ישירה, נחת נחיתת-ביניים בלונדון. "אבל מה אתה עושה פה?!", שאל כעת את בנו. בפי הרופא הצעיר הייתה תשובה מוכנה: "אחרי שדיברת איתי בטלפון הלכתי להתייעץ עם רב בירושלים, והוא יעץ לי לשמוע בקולך ולעבור בינתיים ללונדון, עד שהמצב יאפשר לחזור". תגובתו של אביו גרמה לו לחוש צמרמורת: "מה?! עדיין יש רבנים שמתחשבים גם בכבוד את אביך ואת אמך?!"... משפחת פלדמן נשארה בלונדון כמה חודשים, ולאחר מכן שבה לארץ, בהסכמה מלאה של האב. מאז אותה גגישה בבית-הנתיבות בלונדון השתנה לחלוטין יחסו של האב כלפי רבנים והיהדות בכלל. עם השנים למד להעריך את התקרבותו של בנו אל עולם היהדות, ואף החל לקיים מצוות בעצמו. **סוף!**

פינת ההלכות
"כמה דינים פרטיים הנוהגים בשבת"

ג. מי שיש לו פירות דמאי בביתו, ורוצה לאכול מפירות אלו בשבת, יש אומרים שיכול להפקיד בשבת את כל נכסיו, ואז פירות אלו יהיו מותרים לו באכילה, שכיון ובעלמא הפקר בשבת הוא הפקר מעליא, ורק מסתעף מזה היתר פירות הדמאי הללו, אין לנו לומר מדעתנו שקנסוהו חכמים כתורם ומעשר בשבת, שאסור לו ליהנות ממעשיו בו ביום. ויש חולקים ואוסרים להפקיד בשבת. ומיהו כשמפקיד נכסיו בשבת כדי שאחרים יזכו בנכסיו, וכגון שאומר להם בואו והצילו לכם, הוי כמקנה קנין בשבת ואסור לכולי עלמא. נורק כשמפקיד וכל מגמתו לאכול מהדמאי, ואינו מתכוין שיזכו אחרים בהפקר זה, יש שהתירו. (ילקו"י שבת ה ע"א צא)

יד. אם הפרישו חלה בערב שבת, והחלה שהפרישו אותה נפלה לתוך תבשיל בשבת, מותר לחכם להפך את הנדר בשבת, דהוי כנדרים שמפירים אותם לצורך השבת. (אוצר דינים לאשה ולבת מהדורת תשס"ה עמוד תרמ)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"